

Jernucelj.

5.

Potem je šival po hišah kakor prej. Pravzaprav: sta šivala. Ker Zefa — njegov bom, bom, bom — je tudi šivala. Slabotna je bila sicer, in njena bledica ni pomenila dobrega, vendar je trdila, da je zdaj ne tišči več hudo v prsih. Zapominjala si je pa učenje tako hitro, da jo je Jernucelj s svojim znanjem komaj dohajal. Stroja ni mogla goniti, ker je bila še premajhna, toda na roko šivati, spenjati, gladiti, navijati sukanec na čolnicek, zapisavati mero v zapisnik in kar je še drugih takih malenkosti — vse to je delala tako hitro in natančno, da Jernucelj dotlej sam ni delal tako. In potem: kolikokrat je bilo treba od šivanja pošiljati v prodajalno po sukanec, po šivanke, gumbe, podlago, ki je je slučajno zmanjkalo! Ali naj Jernucelj sam hodi po prodajalnah? Zefa je bila pri rokah — rekel je, in šla je. Ali pa, ako šivaš kje daleč gori v gorah, pa ti zmanjka tega in onega — ali naj Jernucelj sam s svojo težko sapo tolče v dolino in spet nazaj? Zefa! Ona ve, kaj je potrebno, in se ji lahko dopové... Za vse, za vse je bila uporabna!

In tako je Zefa brzela zdaj sem, zdaj tja, in ljudje, ki so jo videli hiteti, so rekli:

»Glejte, Jernuceljeva! Kako je zrastle! Le, da bi bleda ne bila tako! In kakor za desno roko mu je pri šivanju. Še več: — pravijo, da mu je spet do pijače, pa je vedno kakor angel varuh poleg njega... Saj je bila rajnka tudi!«

V tem je bila resnica; namreč, da je Jernucelj spet začel piti. Se mu je namreč zdelo, da lažje pozabi, kar je bilo... Zato se je bil navadil, da je nosil v stranskem žepu ploščato steklenko. Saj ni bila velika, pa vendar! In je dal zdajpazdaj steklenko gospodarju ali gospodinji, da mu jo napolni. Na skrivnem napolni! Zefa ni smela vedeti za to. —

In tedaj je bilo, da sta šla od šivanja nekoč od špitaliških jam. Jernucelj je nesel stroj na hrbtu, Zefa sukanec, gladilnik, škarje in drugo ropotijo v torbici. Šla sta v breg gor v špitališke senožeti, in vroče je bilo, pa soparno. Vrh senožeti je pa pihljal veter od planin, in se je Jernucelj bal, da bi se znal prehladiti, in je mislil, da ne bi škodilo, ako bi ga pogoltnil požirek — samo požirek! Zlasti, ker se je videlo z vrha senožeti naravnost dol na farno pokopališče, kjer sta ležala Tona in njegov Franceljček... In tedaj je — kar grede — potegnil steklenko in si jo nesel k ustam. Zefa se je tisti hip ozrla in je videla — —

»Kaj pa delate, oče?« je kliknila in se ga je oprijela. Jernucelju je prišlo kakor jeza in nevolja, da bi ga strahoval otrok. Odrinil jo je, češ: to nej nič mari. Nastavil je steklenko še enkrat, da bi pil. Pa ni pil. Ker ta njegov otrok se je zvil v klopčič pred njim in zastokal:

»Oče, jaz bom umrla!«

Glas ji je bil, kakor da prihaja nekje iz groba. V resnici: tako se mu je zdelo, da sta tudi Tona in Franceljček stopila od nekod in z Zefo skupno zavpila tiste besede. Obraz Zefin pa je bil tak kakor oni dan tam ob cesti pred Žobejem. Bled kakor zid! Le ob ustih se ji še ni bilo prikazalo tisto rdeče ...

Samemu sebi se je Jernucelj zastudil in tako grd si je zazdel, kot da hoče biti morilec svojega zadnjega in edinega otroka. Ne da bi bil pokusil le kapljice, je vrgel steklenko ob skalo, da je brizgnilo po travi.

Potem je bila Zefa spet vsa druga. Veselje ji je prišlo v oči, in lica so ji nalahko pordela. Tudi beseda ji je bila spet živahna in prijazna. Vrh zadnje senožeti sta sedla in se razgledala v dolino.

»Vidite, oče: Tonin in Franceljčkov grob!«

Res sta se lesketali na pokopališču kositarni strešici na lesenih križcih Tone in Franceljčka. Milo se je storilo Jernucelju. Ko je pa videl, da Zefi žari obraz veselja (skoro tako, kot sta žareli kositarni strešici tam dolj), je bil tudi on vesel in si je dejal, da bo ta njegov otrok — ta Zefa — vendarle res njegov angelj varuh ...

6.

In Jernucelj je šival kakor prej. Vse na njem je bilo kakor prej, le postava mu je klonila čezdalje bolj v dve gubi, in nasmeh v obrazu ni hotel iti več preko kočnika. Ko je prenašal stroj od hiše do hiše, je čutil, da je sapa težja, kot je bila. In če sta šivala z Zefo pozno v noč, mu je drugi dan tudi glava bila svinčena. Ali bo naduha, kali?

Neko nedeljo je pisal bratu v Ameriko. Kaj, ko bi on — mu je pisal — ki je stric Zefin in ki nima svojih otrok, prišel domov? Z ameriškim denarjem bi se popravila hišica na griču in bregovi bi se pognojili. Ker domačija je le domačija. Zefa, ki ima veselje do šivanja, bi se izučila na ženski stroj in bi šivala. Nerač piše in nadleguje, toda ker čuti, da se oglašata starost in betežnost, je prijel pero v svojo desno roko in mu da to vedeti. Naj premisli in naj ne zameri. —

Po tistem je Jernucelj vsako soboto zvečer, ko je šel domov, stopil par korakov v stran do pošte in poprašal, če ni morda kaj iz Amerike?

Pa ni bilo. No, neke sobote zvečer, malo pred Vsemi svetimi, je pa le bilo pismo in denar. Dvajset dolarjev — to je bilo po naše več ko zadosti za Zefin šivalni stroj. In v pismu je stalo, da stric v resnici misli v Ameriki na to, da bi prišel na starost domov.

Ves vesel se je vračal Jernucelj skozi vas. Večerilo se je. Zefo je bil poslal naprej, da zakuri in mu skuha čaja; zakaj ves dan ga je nekam mrazilo. In zdaj, ko je šel mimo Zrimca, mu je prišla objestna misel, da bi vstopil in si ga privoščil merico — na ta mraz in na to veselje. Že je držal za kljuko — pa je zagledal skozi steklena vrata Zrimca debelega tam za mizico sredi steklenk in posod. Nak! In zgabilo se mu

je, in Zefa mu je prišla na misel... In je stopil nazaj v noč in potem po cesti dalje, pa v hrib navzgor proti svoji kočici. Že izdaleč so ga pozdravljala svitla okenca. Zefa je kurila v peči in pripravljala čaj. Mehko in prijetno mu je prišlo ob misli, da bo zdaj-zdaj sedel na klopi pri peči in tiščal hrbet v gorko modelnico. O ja! Da bi le sapa v prsih nocoj ne bila tako težka in noge tako drvene! In da bi ga ob vsakem dihu ne sunilo pod rebra! Ali je to bolezen, kali?

Tik pod hišo je moral sestri v breg, da se nekoliko oddahne. Glavo je uprl v dlani, komolce naslonil na kolena in neznansko truden je bil. Ali bo zaspal, kali? Že se mu je zdelo, da sedi v hiši ob peči, in da mu Zefa podaja čaj, ki se iz njega tako prijetno kadí. Tedaj ga nekdo strese za rame in ga pokliče:

»Vstani, vstani! Ali si res —? Kaj pa ti je?«

Bila je Špeluza, ki se je vračala iz vasi, kjer je prodajala jajca in kruh za jutrišnji dan. Sklicala je Zefo, in skupno sta spravili Jernučlja v hišo in potem v posteljo. Čudno: v hiši je bilo zakurjeno, in vso odejo, kar jo je bilo najti, sta spravili nanj, pa ga je še zeblo, da se je tresla postelja pod njim. Pa še bolj čudno: takó se je prej veselil čaja, a zdaj, ko mu ga je Zefa prinesla k postelji, se je obrnil v stran in rekel, da ne more...

Ko je Špeluza videla, kako je, je rekla:

»Nič ne bo s teboj! Po gospoda pojdem, in še nocoj, ker jutri zna biti že prepozno.«

In šla je. Po poti je dopovedovala ljudem, da gre po gospoda za Jernučlja; pa da bi bilo komaj, da bi šla tudi za Zefo, ker dekle je blede ko zid in se komaj še drži na nogah...

Še tisti večer so Jernučlja prevideli. Dva dni pozneje — to je bilo ravno dan pred Vsemi svetimi — je zaspal.

Zdaj bi pripomnili še tole. Ko so bili gospod odšli in je bila še polna hiša ljudi, je Jernučlju za hip odleglo. Poprosil je, naj mu dajo kamižolo. Tam je bilo shranjeno pismo in denar. Potegnil je pismo in denar iz žepa in oboje izročil Špeluzi, da so vsi slišali.

»To je za Zefo,« je rekel. »Ti, Špeluza, skrbi zanjo, dokler nekdo ne pride. Če bo zdrava in če bo živela, ji ne bo sile. Pa saj boste še slišali. Jaz bom pa umrl.«

Pri tem so mu šla usta na smeh, in gotovo bi bil še nazadnje izgovoril tisti svoj »hahaha« — pa več ni mogel, ker ga je zabodlo v prsih in mu vzelo smeh raz lice.

